

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom.
Replikk/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefn@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carline@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Anja Sletteland
anjas@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Ikke til å tro, Dahl

BARNEHAGE

Mathilde Tybring-Gjedde

I Klassekampen 4. desember kommer Tone Tellevik Dahl med en rekke urimelige påstander om Høyres barnehagepolitikk med beskrivelser som «sulteføring» og «vi skal aldri glemme historien». Anekdotiske bevis sauses sammen med beskyldninger som jeg har vondt for å tro at Dahl egentlig mener. I stedet for å svare på hvorfor Arbeiderpartiet aldri snakker om kvaliteten i barnehagene, tyr hun til det enkleste trikset i boken – gå til angrep.

Høyre satser på kvalitet i barnehagene, blant annet med flere barnehagelærere og ha systematisk språkopplæring. Regjeringen har med støtte fra KrF og Venstre sikret at ingen familier må bruke for mye av inntekten sin på barhageplass samtidig som lavinntektsfamilier har fått rett til gratis kjernetid i barnehagen. Slike tiltak gjør at flere får muligheten til å gå i barnehage.

Med Høyre i byråd oppfylte Oslo kravet om full barnehagedekning. I tillegg fikk 1429 barn uten lovfestet rett til barnehageplass plass i 2015. I 2015 og 2016 bevilget regjeringen penger til å etablere 3400 flere barnehageplasser, og utvidet retten til barnehageplass.

I Oslo starter ett av fire barn på skolen uten å kunne godt nok norsk til å følge vanlig undervisning. Høyre er overbevist om at systematisk språkopplæring og dyktige fagpersoner i barnehagene er avgjørende for å gi disse barna gode muligheter resten av livet. Det er vår hovedprioritering. Jeg skulle ønske Arbeiderpartiet brukte like mye tid på å sikre disse barna den språklige utviklingen de trenger, som de bruker på å kritisere Høyre.

Mathilde Tybring-Gjedde, stortingsrepresentant for Oslo Høyre
Mathilde.Tybring-Gjedde@stortinget.no

Muslimfiendtlige holdninger er utbredt blant befolkningen.

Fakta om fordom

KRONIKK

Cora Alexa Døving

Tirsdag lanserte Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) rapporten «Holdninger til jøder og muslimer i Norge 2017». Rapporten anbefaler en nasjonal handlingsplan mot muslimfiendtlighet.

Hvorfor det?

Undersøkelsen avdekker tre ulike typer av holdninger: Fordommer, følelser (som sympati eller motvilje) og ønske om sosial avstand til hverandre (nabo/vennskap og lignende). Rapporten inneholder også en studie der jøder og muslimer ble spurt om erfaringer og holdninger til hverandre. Hva sier funnene om holdninger til muslimer og muslimenes holdninger til jøder?

Undersøkelsen viser at fordommer mot muslimer er sterkt utbredt i den norske befolkningen. Samtidig mener et betydelig flertall at tiltak for å bekjempe muslimhets er nødvendig. Dette er to gode grunner for en handlingsplan.

De som har svart på undersøkelsen ble bedt om å ta stilling til en rekke påstander som er kjent fra muslimfiendtlig tankegods. Her er noen eksempler: Utsagnet «muslimer passer ikke inn i et moderne vestlig samfunn» støttes av 36 prosent. 39 prosent mener at «muslimer utgjør en trussel mot norsk kultur». Nesten en av tre mener at «muslimer ønsker å ta over Europa» og hele 42 prosent er enig i at «muslimer ikke vil integreres i det norske samfunnet». På den annen

side er det over halvparten som er enige i at «muslimer er gode norske borgere».

Sammenholdt fant vi at 34 prosent har utpregede fordommer mot muslimer. Et interessant funn er at de samme fordommene er langt mindre utbredt i det jødiske utvalget enn i befolkningen for øvrig. Kanskje har jødene en minoritetsbevissthet som fører til sensibilitet overfor fordommer mot minoriteter generelt?

Negative følelser og ønske om sosial avstand overfor muslimer ble også uttrykt av mange, men tallene er lavere enn når det gjelder fordommer. Nesten 30 prosent har en viss motvilje mot muslimer, og samlet sett er det 19,6 prosent som vil mislike å ha muslimer som naboer eller i vennekretsen.

Enhver negativ fordom mot muslimer kan ikke karakteriseres som muslimfiendtlighet. Begrepet er et samlebegrep for et sammenfall mellom utbredte fordommer, følelse av motvilje og i tillegg et ønske om sosial avstand. Muslimfiendtlige holdninger i befolkningen ligger på 27 prosent. Også her skiller det jødiske utvalget seg ut ved sterkere grad av sympati, og de støtter i større grad enn befolkningen at muslimhets bør bekjempes.

sterkere grad av sympati, og de støtter i større grad enn befolkningen at muslimhets bør bekjempes.

Fordommer blant muslimer har også blitt målt. Spørreskjemaet inneholdt påstander som bygger på stereotypiske forestillinger om jøder. Det muslimske utvalget støttet disse i større grad enn befolkningen generelt. Sterkest støtte fikk påstander som «jøder har altfor stor innflytelse over amerikansk utenrikspolitikk» (48,5 prosent) og en av fire mener at «jøder har altfor stor innflytelse over internasjonal

KOMPLISERT FORHOLD: En ny undersøkelse fra HL-senteret viser at selv om muslimer har mange fordommer mot jøder, så har de også stor sympati. Bilde fra Fredens ring i 2015, da muslimer slo ring om synagogen i Oslo.

FOTO: HÅKON MOSVOLD LARSEN, NTB SCANPIX

økonomi». Når vi la sammen hvor mange som ga støtte til flere av påstandene, fant vi at 28,9 prosent i det muslimske utvalget hadde utpregede fordommer mot jøder (tilsvarende i befolkningen var 8,3 prosent).

I lys av dette er det et interessant funn at muslimenes sympati med jøder er på samme nivå som befolkningens. På uttrykker motvilje, og en betydelig majoritet muslimer er positive til å ha jøder som nabo og venner. Dette er eksempler på at

fordommer mot en gruppe ikke nødvendigvis innebærer følelser som motvilje overfor individer som tilhører gruppen.

Jøder og muslimer har noen felles erfaringer som minoritet. Over en tredjedel av muslimene og over en fjerdedel av jødene svarer at de i løpet av det siste året har opplevd at personer har gitt dem en følelse av ikke å høre til i det norske samfunnet. Både det jødiske og muslimske utvalget har da også svart

Jeg tenker at vi norske menn har godt av å bli behandlet som ei skyldig gruppe. Nå får vi også føle hvordan det er å være muslim eller innvandrer, og bli dømt for alle andre menns handlinger.

Runar Døving i Dagbladet

Bilen må til EU-kontroll hvert tredje år, og vi går til gynekologen hvert år og til tannlegen

annethvert. Hva hvis man hadde hatt årlig ekteskapskontroll?

Sanna Sarromaa i VG

Kastes [kaffemaskinene] ut, vil det nok få langt alvorligere følger for arbeidsmiljøet enn en kopp maskinkaffe i ny og ne.

Marit Lynes i Norsk Kaffeinformasjon til NRK

Korleis skal vi no eigentleg tiltala

og omtala Herren? Berre det å adressera han kan fort bli eit feministisk minefelt framover.

Sofie Braut i Vårt Land

Hvis Stortinget vedtar i morgen at det er sol ute, så kan Stortinget dagen etter vedta at det ikke var sol, selv om det var det.

Frps Ulf Leirstein til VG

MER DEBATT NESTE SIDE >>

Det er behov for en nasjonal handlingsplan.

Dommer

at de selv mener de deler noen felles erfaringer som minoritet, og et klart flertall tror at de kan samarbeide mot fordommer og diskriminering.

Et positivt funn er at befolkningens følelsesmessig motvilje mot muslimer er lavere enn graden av fordommer: Fordommer er lettere å endre enn antipati. Et annet positivt funn er at behovet for å bekjempe muslimhets gjenkjennes av en betydelig majoritet.

Det er også oppløftende at majoriteten i det muslimske utvalget svarer nei på spørsmål om de føler at institusjoner som skole, helsevesen og

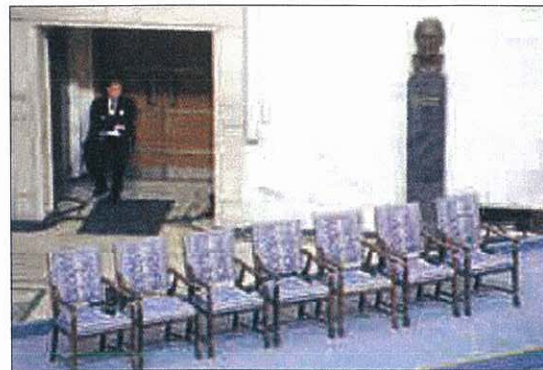
politi har behandlet dem urettferdig på grunn av religiøs tilhørighet. Dette tyder på at utbredelsen av fordommer vi finner i befolkningen ikke har endret viktige prinsipper om likebehandling i sentrale samfunnsinstitusjoner.

Fordommene som her avdekkes, består i generaliserende forestillinger om hvordan muslimer er. De er mer voldelige, de vil ikke integreres og så videre. Slike påstander tillater ikke individuelle forskjeller, og de stemmer ikke med det virkelige bildet av en sammensatt befolkning som den

muslimske.

Når fordommer og følelser av antipati virker sammen, kan det rettferdiggjøre en virkelighetsforståelse der man mener at muslimer som sådan bør ekskluderes fra fellesskapet. En fjerdedel av befolkningen har denne type muslimfiendtlige holdninger. Dette er alvorlig i et land der likeverd og mangfold er et politisk ideal. En handlingsplan mot muslimfiendtlighet vil forhåpentlig utfordre fordommer: Og ikke bare for de politiske idealenes skyld.

Cora Alexa Døving, forsker ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
c.a.dovning@hlsenteret.no

TOMME STOLER: USA, Frankrike og Storbritannia nekter å sende sine ambassadører til utdelingen av Nobels fredspris til ICAN.

FOTO: ODD ANDERSEN, AFP/NTB SCANPIX

Skuffende boikott

NOBELS FREDSPRIS
Mette Kongshem

Det nærmer seg utdelingen av Nobels fredspris til ICAN, den internasjonale kampanjen mot atomvåpen. Men fire store atommakter har nå besluttet å boikotte seremonien 10. desember. Verken USA, Storbritannias eller Frankrikes ambassadører vil delta, og sender isteden en representant på lavere nivå. Kina holder seg helt borte. Atommakten Russland stiller derimot på ambassadørnivå.

Den franske ambassaden har meddelt at de holder seg borte for å markere forbehold når det gjelder hva fredsprisvinneren står for.

” Målet nå må være at denne prisen fører til en folkebevegelse. Så viktig er den, og så skremmende for noens interesser er den, at store atommakter velger å boikotte utdelingen.

Vi befinner oss i en ond sirkel. Norge og Nato støtter ikke et forbud mot atomvåpen når ikke de land som har atomvåpen vil være med i forbudet, men nettopp det å gå imot forbud fører til at det ikke blir noen bevegelse i dette arbeidet.

Engasjementet mot atomvåpen faller for døve ører. Man vil heller beholde retten til å utslette kloden. Og verdens militær-industrielle kompleks ønsker verken nedrustning eller atomvåpenforbud.

Målet nå må derfor være at denne prisen fører til en folkebevegelse. Nettopp derfor er den så viktig. Så viktig er den, og så skremmende for noens interesser er den, at store atommakter velger å boikotte utdelingen.

Dette er skuffende. Som kjent stemte de samme atommaktenes og øvrige Nato-medlemsland, inkludert Norge, mot vedtakelsen av FN-traktaten om forbud mot atomvåpen i juli i år, et traktatarbeid ICAN har stått i spissen for: 122 av FNs medlemsland stemte for traktaten. Den er nå åpen for undertegning og mer enn 50 land har allerede signert.

Det har ikke Norge gjort, og ifølge statsminister Solberg kommer det heller ikke til å skje. Regjeringen hevder at et forbud mot atomvåpen ikke vil virke når ikke alle atommaktenes deltar. Og selvsagt vårt forhold til Nato, som forbeholder seg nettopp muligheten til å bruke atomvåpen.

Tankene går tilbake til fredsprisen i 1935 og til den fengslede anti-nazisten Carl von Ossietzky. Da ble kong Haakon rådet til ikke å delta av frykt for Nazi-Tysklands reaksjoner, og utenriksminister Halvdan Koht, som satt i Nobelkomiteen, trakk seg fra vervet i protest.

Så har vi fredsprisen i 2010 til den nylig avdøde kinesiske regimekritikeren Liu Xiaobo. Da ble prisutdelingen boikottet av Kina og en del Kina-vennlige lands ambassadører. USA, Frankrike og Storbritannias ambassadører fører seg til denne rekken av Nobelprisprotester.

Mette Kongshem
ambassadør (p)
mette.kongshem@gmail.com